

De grijze kraaien in Rusland. — Dit voorjaar heb ik eens in het Esperanto geschreven naar eene vogelwacht ten noorden van Moskou. Namelijk wilde ik te weten komen hoe de grijze kraaien (*Corvus cornix*) nestelen in Rusland.

Voor eenige tijd hebben ze mij dan ook terug geschreven, een antwoord, dat, naar ik meen wel eene belangrijke kijk geeft op onze grijze wintergasten gedurende den broedtijd in Rusland. Dank zij dan ook de internationale taal „Esperanto” waar men zich ook zoo in de finesse's in woord en in schrift met de buitenlanders kan verstaan.

Allereerst melden ze mij dat, dadelijk na aankomst der grijze kraaien in de laatste helft van April, ze dadelijk met groote haast nesten gaan bouwen, de boomen waren dan nog kaal in Rusland.

De oudere kraaien zochten altijd weer hun zelfde boomen van 't voorgaande jaar. De jongeren moeten zich nieuwe boomen veroveren, niet zooals de roeken in West-Europa met 6 of 7 nesten in één en denzelfden boom; dit verdragen de grijzen niet; veel meer zoo als de zwarte kraaien ten onzent en óók bij hun. In eene ommezieën is het nest klaar, ongeloofelijk snel gaat alles, eieren leggen en broeden, alles met groote haast. De eerste week van Mei beginnen de boomen te groenen ten noorden van Moskou en worden de nesten onttrokken aan het oog. In elke boom bevindt zich meestal één nest.

Doch men meldt mij dat, ook bij eenzame boerenhoeven, waar slechts één enkele boom stond, die gaarne als nestboom werd genomen. Nooit zal een Russische boer hen verjagen, hieraan mochten de Hollandsche boeren wel een lesje nemen wat ekstern ten onzent betreft (noot van schrijver dezes). De grijze kraaien, die buiten de wouden nestelen zijn in 't geheel niet schuw.

Ze melden dat, de grijze kraaien die in de Russische dorpen nestelen vlak bij spelende kinderen der scholen takjes van den grond zochten voor den nestbouw.

Voorts melden ze dat, de grijze kraai door geheel Europeesch Rusland broedt, zoomede het grootste deel van Middel- en Noord-Siberië, en in den Uralbergketen soms nestelend op rotsen, maar in Kaukasië is ze *standvogel*. De Russische vogelwachten ringen vele kraaien ter controle, melden ze mij. Een geval had zich voor 3 jaar voorgedaan als volgt: eene geringde kraai bij Moskou geringd. diezelfde herfst gevangen in de omtrek van *Grenoble* Zuid-West Frankrijk. Het bleek mij dat de Russen zeer goed op de hoogte waren, want ze maakten mij er attent op dat, de vele grijze kraaien gedurende den wintertijd in Nederland vooral afkomstig zouden zijn uit Skandinavië, maar ook, vele *hunner* vogels. Ook bleken ze er mee bekend te zijn, dat de raven in Nederland totaal verdwenen waren, wat ze groot jammer vonden, daar ze die noemden de stamvorm aller kraaisoorten. Voorts melden ze mij nog dat, bij vertrek der grijze kraaien, bij hun in Rusland, twee richtingen vielen waar te nemen, de eene stroom grijze kraaien uit noordelijk Rusland vertrekken in de richting Kaukasië, de andere in de richting West Europa. Dit was zeer goed hoog in de lucht bij hun te zien, zoodat daaraan geen twijfel mogelijk was, naar hunne meening, die dan ook bewaarheid werd, met de door hen geringde grijze kraaien.

Groningen, 15 October 1928.

J. H. GELDERLOOS.

Kikkervischjes. — Op 21 October j.l. trof ik in een plasje onder Voorburg gelegen, nog rijkelijk kikkervischjes aan van *Rana esculenta* in verschillende stadia, alleen met staart, met 2 en met 4 pooten en kleine volwassen exemplaren. Is deze nog late ontwikkeling regel? Tenslotte trof ik in een tuin in den Haag op 18 October j.l. nog een nest met 2 jonge *Houtduiven* *Columba palumbus* aan, die ik op ± 18 dagen oud schatte. Het nest lag ± 3½ M. hoog in een Kastanjeboom, die al vrijwel bladerloos was. Op 21 Oct. verlieten de jongen het nest d.w.z. ze zaten toen naast elkaar op een tak van denzelfden boom, ongeveer 2 M. van het nest af. Een broedduur van ± 17 dagen aannemende, zouden de eieren ongeveer van 10-12 September gelegd moeten zijn; deze datum is nog wat later dan die van een vorige waarneming bij dezelfde vogelsoort, toen ik op 1 September 1923 onder Loosdrecht een nest met 2 verse eieren vond.

Den Haag.

Dr. G. C. KOCH.

Een walrus in 1521. — Naar aanleiding van pag. 115 in dezen jaargang wijs ik op de *Illustr. London News* van 14 April 1928, die op pag. 624 en 625 een aantal teekeningen